# ZALECENIE RADY

## z dnia 22 czerwca 2022 r.

## w sprawie europejskiego podejścia do mikropoświadczeń na potrzeby uczenia się przez całe życie i zatrudnialności

(2022/C 243/02)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 149 i 292 oraz art. 165 i 166,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. Coraz większa liczba Europejczyków musi uaktualniać i doskonalić wiedzę, umiejętności i kompetencje, aby uzupełnić rozbieżności między efektami swojego kształcenia i szkolenia formalnego a potrzebami szybko zmieniającego się społeczeństwa i rynku pracy. Odbudowa po pandemii COVID-19 i transformacja ekologiczno-cyfrowa przyspieszyły tempo zmian w życiu, uczeniu się i pracy. Pokazały również, że ludzie muszą być lepiej przygotowani do radzenia sobie z obecnymi i przyszłymi wyzwaniami. Pandemia wpłynęła na perspektywy zawodowe zarówno osób młodych, jak i osób dorosłych. Spowodowała także wzrost bezrobocia i zaszkodziła fizycznemu, psychicznemu i emocjonalnemu dobrostanowi setek milionów Europejczyków.

2. Jednym z głównych wyzwań, przed którymi stają europejskie przedsiębiorstwa i pracodawcy, jest niewystarczająca podaż odpowiednich umiejętności na unijnym rynku pracy. Pracownicy zaś mierzą się z bezprecedensowymi zmianami w sposobie organizacji pracy. W związku z transformacją ekologiczno-cyfrową zasadniczo zmieniają się też profile zadaniowe i wymagania dotyczące umiejętności. Jak zaznaczono w decyzji Rady (UE) 2021/1868 z dnia 15 października 2021 r. w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich ([1]), „państwa członkowskie i Unia mają działać w kierunku wypracowania skoordynowanej strategii na rzecz zatrudnienia, a w szczególności na rzecz wspierania wysokiego poziomu kwalifikacji i wyszkolenia pracowników i ich zdolności do dostosowywania się oraz wspierania rynków pracy zorientowanych na przyszłość i reagujących na zmiany gospodarcze". Ciągłe podnoszenie i zmiana kwalifikacji są niezbędne, aby pracownicy byli w stanie odpowiadać na potrzeby związane z wykonywaną pracą, zmieniać dotychczasowe miejsca pracy na nowe oraz przechodzić do rozwijających się sektorów, takich jak sektor ekologiczny i cyfrowy – w szczególności w kontekście starzenia się społeczeństwa.

3. Aby móc doskonalić wiedzę, umiejętności i kompetencje osobiste, społeczne, kulturowe i zawodowe, ludzie potrzebują dostępu do wysokiej jakości nauczania i uczenia się, oferowanych na różne sposoby i w różnych środowiskach. Od systemów kształcenia i szkolenia oczekuje się, by stały się bardziej elastyczne i znajdowały sposoby oferowania osobom o bardziej różnorodnych profilach uczenie się bardziej zorientowane na uczącego się, dostępne i inkluzywne. Na potrzebę tę odpowiadają także pozaformalni organizatorzy kształcenia i szkolenia, oferując nowe i innowacyjne możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji.

4. Kluczem do zagwarantowania każdej osobie wiedzy, umiejętności i kompetencji zapewniających powodzenie w życiu społecznym, na rynku pracy i w życiu osobistym, jest faktyczna kultura uczenia się przez całe życie. Istotne jest, aby ludzie przez całe życie mieli dostęp do dobrego jakościowo, adekwatnego kształcenia i szkolenia oraz możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji. Możliwości uczenia się przez całe życie powinny stanowić część długoterminowej strategii instytucji kształcenia i szkolenia służącej zwiększeniu ich zdolności do reagowania na szybko zmieniające się potrzeby pracodawców i osób uczących się. Dzięki temu podnosić i zmieniać kwalifikacje mogłaby bardziej zróżnicowana grupa osób uczących się (w tym absolwenci tych instytucji i inni uczący się dorośli). Zaleca się, by podczas opracowywania i aktualizowania możliwości uczenia się instytucje szkolnictwa wyższego, instytucje kształcenia i szkolenia zawodowego, organizatorzy uczenia się dorosłych oraz inni organizatorzy oferujący mikropoświadczenia (w tym pracodawcy) współpracowali ze sobą i uwzględniali wyniki najnowszych badań.

([1]) Dz.U. L 379 z 26.10.2021, s. 1.

5. Mikropoświadczenia mogłyby pomóc poświadczać efekty niewielkich, dopasowanych aktywności edukacyjnych. Pozwalają one w ukierunkowany i elastyczny sposób nabywać wiedzę, umiejętności i kompetencje, by móc reagować na nowe i pojawiające się potrzeby w życiu społecznym i na rynku pracy oraz umożliwiają uzupełnianie luk w umiejętnościach niezbędnych dla osobistego powodzenia w szybko zmieniającym się otoczeniu, a przy tym nie zastępują tradycyjnych kwalifikacji. W stosownym przypadku mogą one stanowić uzupełnienie istniejących kwalifikacji: zapewniać wartość dodaną, ale bez podważania podstawowej zasady, którą jest pełny program studiów w kształceniu i szkoleniu. Mikropoświadczenia mogłyby być opracowywane i wydawane przez rozmaitych organizatorów w różnych środowiskach uczenia się (formalnym, pozaformalnym i nieformalnym).

6. Choć mikropoświadczenia są coraz częściej stosowane w Europie, nie istnieją ich wspólna definicja ani odnoszące się do nich standardy. Ogranicza to ich zrozumiałość i rozpowszechnienie, a tym samym osłabia potencjał uelastyczniania przez nie ścieżek uczenia się i kariery. Niniejsze zalecenie ma pomóc w budowaniu wiarygodności mikropoświadczeń w Europie wśród wszystkich zainteresowanych: organizatorów i beneficjentów.

7. Pierwsza zasada „Europejskiego filaru praw socjalnych" ([2]) stanowi, że każda osoba ma prawo do dobrej jakości włączającego kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie w celu utrzymania i nabywania umiejętności, które pozwolą jej w pełni uczestniczyć w życiu społeczeństwa i skutecznie radzić sobie ze zmianami na rynku pracy w każdym miejscu w Unii Europejskiej. Czwarta zasada „Europejskiego filaru praw socjalnych" stanowi, że każdy ma prawo do terminowego i dostosowanego do potrzeb wsparcia na rzecz poprawy perspektyw zatrudnienia lub prowadzenia działalności na własny rachunek. Prawo do wsparcia to także prawo do otrzymania wsparcia w szkoleniu i zmianie kwalifikacje. Plan działania na rzecz „Europejskiego filaru praw socjalnych" wspomina o mikropoświadczeniach jako innowacyjnym instrumencie, który może „ułatwić elastyczne ścieżki uczenia się i wspierać pracowników w miejscu pracy lub w trakcie zmiany pracy". Mikropoświadczenia mogą przyczynić się do realizacji głównych celów UE wyznaczonych na 2030 r., w tym celu zakładającego, że co roku co najmniej 60 % wszystkich dorosłych będzie uczestniczyć w szkoleniach, a wskaźnik zatrudnienia wyniesie co najmniej 78 %. Oba te cele zostały z zadowoleniem przyjęte przez przywódców unijnych, partnerów społecznych i społeczeństwo obywatelskie podczas Szczytu Społecznego w Porto, a następnie przez Radę Europejską na posiedzeniu w dniach 24–25 czerwca 2021 r. ([3])

8. Równolegle z planem działania Komisja przyjęła zalecenie w sprawie skutecznego aktywnego wspierania zatrudnienia w następstwie kryzysu związanego z COVID-19 („zalecenie EASE") ([4]). W zaleceniu tym przedstawiła konkretne wskazówki polityczne dla państw członkowskich w sprawie opracowywania spójnych pakietów politycznych, które ułatwią zmianę pracy i będą sprzyjać prozatrudnieniowej odbudowie gospodarczej po pandemii COVID-19. Wskazówki te obejmują możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji oraz środki wsparcia.

9. Europejski program na rzecz umiejętności ([5]) zapowiada 12 działań przewodnich, w tym nową inicjatywę dotyczącą europejskiego podejścia do mikropoświadczeń. Ma ona sprzyjać jakości, przejrzystości i rozpowszechnieniu mikropoświadczeń w UE. W programie zapowiedziano także inicjatywę dotyczącą indywidualnych rachunków szkoleniowych, która mogłaby pomóc wyeliminować luki w dostępie do kształcenia i szkolenia dla dorosłych w wieku produkcyjnym i pozwolić ludziom z powodzeniem radzić sobie ze zmianami własnej sytuacji na rynku pracy. Mikropoświadczenia mogą być stosowane w ramach kształcenia i szkolenia oferowanego w celu wsparcia funkcjonowania wspomnianych indywidualnych rachunków szkoleniowych.

10. Komunikat Komisji w sprawie utworzenia europejskiego obszaru edukacji do 2025 r ([6]). zapowiadał, że Komisja będzie działać na rzecz opracowania europejskiego podejścia do mikropoświadczeń, aby pomóc poszerzyć możliwości uczenia się i zwiększyć rolę instytucji szkolnictwa wyższego oraz instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego w uczeniu się przez całe życie.

11. Zalecenie Rady w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności ([7]) zawiera apel do Komisji o zbadanie „koncepcji i wykorzystania mikropoświadczeń".

([2]) Dz.U. C 428 z 13.12.2017, s. 10.

([3]) „[...] Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje główne cele UE zawarte w planie działania na rzecz »Europejskiego filaru praw socjalnych«, zgodnie z deklaracją z Porto", konkluzje Rady Europejskiej, 24–25 czerwca 2021 r., EUCO 7/21.

([4]) C(2021) 1372 final.

([5]) COM(2020) 274 final.

([6]) COM(2020) 625 final.

([7]) Dz.U. C 417 z 2.12.2020, s. 1.

12. Rezolucja Rady w sprawie strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na rzecz europejskiego obszaru edukacji i w szerszej perspektywie (2021–2030) ([8]) wymienia zbadanie koncepcji i sposobów stosowania mikropoświadczeń wśród konkretnych kwestii i działań w ramach obszaru priorytetowego 2 („Uczenie się przez całe życie i mobilność").

13. W konkluzjach Rady w sprawie inicjatywy „Uniwersytety Europejskie" – łączenie szkolnictwa wyższego, badań, innowacji i społeczeństwa: ku nowemu wymiarowi europejskiego szkolnictwa wyższego ([9]) podkreślono, że „bez odchodzenia od podstawowej zasady pełnego programu studiów magisterskich i bez jej podważania pomocą w poszerzaniu możliwości uczenia się mogłyby być mikropoświadczenia, pozwalające wyjść naprzeciw nietradycyjnym osobom uczącym się i zapotrzebowaniu na nowe umiejętności na rynku pracy; uelastycznić aktywności edukacyjne i uczynić je bardziej modułowymi; wesprzeć dostęp do szkolnictwa wyższego; angażować osoby uczące się niezależnie od ich wcześniejszych kwalifikacji lub pochodzenia, promując zmianę i podnoszenie kwalifikacji, a zarazem zapewniając dobrej jakości edukację".

14. W komunikacie z Rzymu dotyczącym międzyrządowego procesu bolońskiego ([10]) ministrowie edukacji z europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego zobowiązali się pomóc instytucjom szkolnictwa wyższego w swoich państwach: (i) dywersyfikować ofertę edukacyjną oraz (ii) opracowywać innowacyjne treści i metody edukacyjne. Oprócz pełnego programu studiów – z zastrzeżeniem prawa do niezależnego opracowywania programów studiów i regulowania kwestii transferu punktów – wiele instytucji szkolnictwa wyższego oferuje lub planuje oferować mniejsze jednostki uczenia się. Takie mniejsze jednostki mogą pomóc osobom uczącym się rozwijać lub uaktualniać umiejętności i kompetencje kulturowe, zawodowe i przekrojowe na różnych etapach życia. Współpraca w ramach procesu bolońskiego posłuży zbadaniu, w jaki sposób i w jakim zakresie można za pomocą wspólnych narzędzi zdefiniować, opracować, wdrożyć i uznawać te mniejsze, elastyczne jednostki uczenia się – w tym te prowadzące do uzyskania mikropoświadczeń.

15. Systemy kształcenia i szkolenia powinny być ukierunkowane na różnorodne indywidualne potrzeby, zdolności i możliwości wszystkich osób uczących się. Powinny także oferować możliwości uczenia się wszystkim, w tym w środowisku pozaformalnym i nieformalnym, jak podkreślono w konkluzjach Rady w sprawie sprawiedliwości i włączenia w kształceniu i szkoleniu jako czynników sprzyjających osiąganiu sukcesu edukacyjnego przez wszystkich ([11]). Dobrze opracowane mikropoświadczenia mogą być stosowane w ramach ukierunkowanych działań służących czynieniu kształcenia i szkolenia włączającym i dostępniejszym dla szerszej grupy osób uczących się. Ta szersza grupa obejmuje grupy defaworyzowane i słabsze (np. osoby z niepełnosprawnościami, seniorów, osoby o niskich kwalifikacjach/umiejętnościach, mniejszości, osoby ze środowisk migracyjnych, uchodźców oraz osoby o mniejszych szansach ze względów geograficznych lub z powodu niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej). Mikropoświadczenia mogą być również stosowane, by lepiej ukierunkowywać studentów, ułatwiać dostęp do uczenia się i szkolenia i powodzenie w uczeniu się i szkoleniu, a także wspierać przechodzenie z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia. Spodziewany wzrost liczby uchodźców i osób ubiegających się o azyl będzie wymagał opracowania strategii skutecznej integracji tych grup w systemach kształcenia, szkolenia i pracy. Wskazówki i wzajemne uczenie się w UE w zakresie opracowywania i wydawania mikropoświadczeń mogą sprzyjać włączeniu społecznemu i zapewniać dostęp do płynących z nich korzyści osobom uczącym się ze wszystkich grup społecznych.

16. Mikropoświadczenia mogą także wspierać rozwój zawodowy i mobilność pracowników – w tym osób korzystających z niestandardowych form zatrudnienia (np. w ramach gospodarki platform ([12])) – którzy zależnie od statusu zatrudnienia mogą mieć trudności z dostępem do szkoleń ([13]).

([8]) Dz.U. C 66 z 26.2.2021, s. 1.
([9]) Dz.U. C 221 z 10.6.2021, s. 14.
([10]) Komunikat ministerialny z Rzymu z dnia 19 listopada 2020 r.
([11]) Dz.U. C 221 z 10.6.2021, s. 3.
([12]) „[...] Pojęcie gospodarki platform internetowych należy rozumieć jako obejmujące wszelką działalność gospodarczą wynikającą z rzeczywistych lub zamierzonych transakcji handlowych na rynku wewnętrznym i ułatwianą bezpośrednio lub pośrednio przez platformy internetowe, w szczególności usługi pośrednictwa internetowego i wyszukiwarki internetowe", decyzja Komisji z dnia 26 kwietnia 2018 w sprawie ustanowienia grupy ekspertów do Obserwatorium Gospodarki Platform Internetowych C(2018) 2393 final z dnia 26 kwietnia 2018, s. 1.
([13]) W rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 16 września 2021 r. w sprawie uczciwych warunków pracy, praw i ochrony socjalnej osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych – nowe formy zatrudnienia związane z rozwojem cyfrowym (2019/2186(INI)) zaapelowano, by w kontekście unijnego podejścia do mikropoświadczeń uwzględnić kształcenie i szkolenie osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych.

17. Mikropoświadczenia mogłyby odegrać aktywną rolę w realizacji inicjatyw politycznych UE na rzecz transformacji ekologiczno-cyfrowej. Mogłyby: (i) wesprzeć cele Planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej 2021–2027 ([14]): pomóc zapewnić elastyczne i dostępne możliwości uczenia się na potrzeby rozwoju umiejętności cyfrowych; oraz (ii) przyczynić się do realizacji celów „Cyfrowego kompasu na 2030 r.": do 2030 r. stworzyć w Europie wykwalifikowane cyfrowo społeczeństwo i wysoko wykwalifikowanych profesjonalistów w dziedzinie cyfrowej. Mikropoświadczenia mogłyby także odegrać rolę w realizacji Europejskiego Zielonego Ładu ([15]), czyli europejskiej strategii wzrostu, która ma przekształcić gospodarkę i społeczeństwo Europy i skierować je na bardziej zrównoważoną ścieżkę.

18. Zalecenie Rady w sprawie europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie i uchylające zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie ([16]) zapewnia wspólne ramy odniesienia mające pomóc ludziom i organizacjom porównywać zarówno różne systemy kwalifikacji, jak i poziomy kwalifikacji oferowane w ramach tych systemów. Europejskie ramy kwalifikacji, będące europejskimi ramami odniesienia, są otwarte na wszelkie rodzaje i poziomy kwalifikacji i stanowią wspólny wzorzec przejrzystości, przenośności i porównywalności. Są także otwarte na mikropoświadczenia, o ile zostaną najpierw uwzględnione w krajowych ramach kwalifikacji.

19. Zalecenie Rady z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego ([17]) wzywało państwa członkowskie, by do 2018 r. wprowadziły – stosownie do krajowych uwarunkowań i krajowej specyfiki oraz w stopniu uznanym za właściwy – rozwiązania dotyczące walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego. Rozwiązania te oznaczają, że można uzyskać walidację wiedzy, umiejętności i kompetencji nabytych w ramach uczenia się pozaformalnego i nieformalnego. Rozwiązania te umożliwiają też uzyskanie pełnych lub – w stosownym przypadku – częściowych kwalifikacji. W przeprowadzonej w 2020 r. ocenie zalecenia ([18]) wezwano do dalszego rozwijania powiązań między walidacją a mikropoświadczeniami.

20. Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/646 z dnia 18 kwietnia 2018 r. w sprawie wspólnych ram mających na celu świadczenie lepszej jakości usług w zakresie umiejętności i kwalifikacji (Europass), uchylająca decyzję nr 2241/2004/WE ([19]), stanowi podstawę udostępniania narzędzi internetowych umożliwiających zarządzanie karierą i uczeniem się przez całe życie za pomocą usług uwierzytelniania poświadczeń, które to usługi umożliwiają przenoszenie mikropoświadczeń.

21. Adekwatność, opracowywanie i uaktualnianie mikropoświadczeń zależy od:

    i) współpracy i współdziałania między organami regionalnymi i krajowymi, organizacjami kształcenia i szkolenia; oraz

    ii) sektorowego i międzybranżowego dialogu społecznego (dialog ten powinien się odbywać z udziałem organizacji reprezentujących pracowników i pracodawców zarówno z sektora prywatnego, jak i publicznego; małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz wysoko wykwalifikowanych specjalistów i kadr kierowniczych).

22. Niniejsze zalecenie w pełni respektuje zasadę pomocniczości i proporcjonalności, zasadę autonomii instytucjonalnej i wolności akademickiej oraz odpowiedzialność państw członkowskich za treści i organizację kształcenia i szkolenia zawodowego zgodnie z uwarunkowaniami krajowymi i w ścisłej współpracy ze wszystkimi stosownymi interesariuszami.

23. Niniejsze zalecenie nie narusza przepisów dyrektywy 2005/36/WE zmienionej dyrektywą 2013/55/UE w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych i przewidzianego w niej systemu automatycznego uznawania kwalifikacji,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ZALECENIE, które ma być wdrażane zgodnie z przepisami i priorytetami regionalnymi, krajowymi i unijnymi, uwarunkowaniami krajowymi i dostępnymi zasobami – w tym sytuacją społeczno-gospodarczą oraz cechami krajowych systemów kształcenia, szkolenia, uczenia się przez całe życie i zatrudnienia – oraz w ścisłej współpracy ze wszystkimi stosownymi interesariuszami:

([14]) COM(2020) 624 final.
([15]) COM(2019) 640 final.
([16]) Dz.U. C 189 z 15.6.2017, s. 15.
([17]) Dz.U. C 398 z 22.12.2012, s. 1.
([18]) SWD (2020) 121 final.
([19]) Dz.U. L 112 z 2.5.2018, s. 42.

**Cele**

1. Zaleca się państwom członkowskim przyjęcie europejskiego podejścia do mikropoświadczeń, po to aby:

   a) umożliwić nabywanie, uaktualnianie i doskonalenie wiedzy, umiejętności i kompetencji, które zapewniają powodzenie na zmieniającym się rynku pracy i w zmieniającym się społeczeństwie, pozwalają w pełni korzystać ze sprawiedliwej społecznie odbudowy oraz ze sprawiedliwego przechodzenia na gospodarkę ekologiczno-cyfrową oraz być lepiej przygotowanym do radzenia sobie z obecnymi i przyszłymi wyzwaniami;

   b) wspierać przygotowanie organizatorów oferujących mikropoświadczenia do zwiększania jakości, przejrzystości, dostępności i elastyczności oferty edukacyjnej w celu zapewnienia możliwości obierania indywidualnych ścieżek nauki i kariery;

   c) w kontekście zmian demograficznych i społecznych i we wszystkich fazach cyklów koniunkturalnych sprzyjać inkluzywności, dostępowi i równości szans oraz przyczyniać się do odporności, sprawiedliwości społecznej i dobrobytu dla wszystkich.

2. Zaleca się państwom członkowskim, by w stosownym przypadku stosowały mikropoświadczenia jako narzędzie, które wzmacnia i uzupełnia istniejące możliwości uczenia się, zwiększa uczestnictwo w uczeniu się przez całe życie oraz pomaga osiągnąć cel zakładający, że co roku co najmniej 60 % wszystkich dorosłych będzie uczestniczyć w szkoleniach, określony w planie działania na rzecz „Europejskiego filaru praw socjalnych" i zatwierdzony w rezolucji Rady w sprawie nowej europejskiej agendy w zakresie uczenia się dorosłych na lata 2021–2030 ([20]).

**Zakres**

3. Niniejsze zalecenie dotyczy mikropoświadczeń oraz strategii politycznych, które mogą sprzyjać ich skutecznemu opracowywaniu, wydawaniu i stosowaniu.

4. Mikropoświadczenia mogą być stosowane w celu uzupełnienia i wzmocnienia ekosystemów kształcenia, szkolenia, uczenia się przez całe życie i zatrudnialności. Środki określone w niniejszym zaleceniu mają wzmocnić możliwości uczenia się i zatrudnialność, ale nie mają przy tym zakłócać systemów kształcenia i szkolenia, szkolnictwa wyższego, kształcenia i szkolenia zawodowego (VET) ani narażać na szwank czy zastępować istniejących kwalifikacji, tytułów i stopni. Środki zalecają ustanowienie wspólnego europejskiego podejścia do obecnej i powstającej oferty mikropoświadczeń w Unii Europejskiej i określają definicję i wskazówki dotyczące opracowywania, wydawania i opisu mikropoświadczeń, tak aby poprawić ich jakość, przejrzystość i ułatwić ich rozpowszechnianie.

**Definicje**

5. Do celów niniejszego zalecenia stosuje się następujące definicje:

   a) „mikropoświadczenia" oznaczają opis efektów uczenia się, które osoba ucząca się uzyskała przy niewielkim nakładzie uczenia się. Efekty te zostały ocenione na podstawie przejrzystych i jasno określonych kryteriów. Aktywności edukacyjne prowadzące do uzyskania mikropoświadczeń są opracowywane tak, aby osoba ucząca się zdobyła konkretną wiedzę, umiejętności i kompetencje, które odpowiadają na potrzeby społeczne, osobiste i kulturowe lub na potrzeby rynku pracy. Mikropoświadczenia są własnością osoby uczącej się i mogą być udostępniane i przenoszone. Mogą być samodzielne lub łączone w większe poświadczenia. Mikropoświadczenia podlegają zapewnianiu jakości według uzgodnionych standardów w stosownym sektorze lub obszarze działalności;

([20]) Dz.U. C 504 z 14.12.2021, s. 9.

b) „organizatorzy oferujący mikropoświadczenia" oznaczają instytucje i organizacje kształcenia i szkolenia, partnerów społecznych (tj. organizacje reprezentujące pracowników i pracodawców), pracodawców i przedstawicieli branży, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, publiczne służby zatrudnienia, organy regionalne i krajowe i innego rodzaju organizatorów opracowujących, oferujących i wydających mikropoświadczenia w ramach uczenia się formalnego, pozaformalnego i nieformalnego. Nie wpływa to na przepisy ani uwarunkowania regionalne i krajowe;

c) „środowisko uczenia się" oznacza różnorodne fizyczne, internetowe, mieszane ([21]), wirtualne i cyfrowe lokalizacje, konteksty i kultury, w których ludzie się uczą, i obejmuje wszystkie środowiska, w których może mieć miejsce uczenie się formalne, pozaformalne i nieformalne;

d) „uczenie się formalne" oznacza uczenie się, które jest realizowane w zorganizowanym i usystematyzowanym środowisku przeznaczonym specjalnie do uczenia się i zwykle prowadzi do uzyskania kwalifikacji, na ogół w postaci świadectwa lub dyplomu; składa się na nie m.in. system kształcenia ogólnego, kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym ustawicznego i wyższego, oraz szkolnictwa wyższego ([22]);

e) „uczenie się pozaformalne" oznacza uczenie się, które odbywa się poza formalnym kształceniem i szkoleniem, jest realizowane poprzez zaplanowane działania (pod względem celów i czasu uczenia się) i przewiduje pewną formę wsparcia w uczeniu się ([23]);

f) „uczenie się nieformalne" oznacza uczenie się wynikające z codziennych działań i doświadczeń, które nie jest zorganizowane ani ustrukturyzowane pod względem celów, czasu ani wsparcia w uczeniu się; z perspektywy uczącego się może być ono niezamierzone ([24]). Nie prowadzi automatycznie do uzyskania mikropoświadczenia, ale może być rozpatrywane w kontekście rozwiązań walidacyjnych mogących identyfikować, dokumentować, oceniać lub poświadczać efekty uczenia się danej osoby;

g) „przenośność" oznacza możliwość przechowywania mikropoświadczenia przez jego posiadacza w wybranym systemie i udostępniania go wybranej stronie (krajowej lub transnarodowej) oraz możliwość zrozumienia treści poświadczenia i zweryfikowania jego autentyczności przez wszystkie strony biorące udział w wymianie. Pozwala to na przenoszenie mikropoświadczeń między sektorami kształcenia i szkolenia i w ramach tych sektorów oraz na rynku pracy i między państwami;

h) „możliwość kumulowania" oznacza w stosownym przypadku możliwość łączenia różnych mikropoświadczeń i ich stopniowego zdobywania w sposób logiczny. Decyzje o „kumulowaniu" lub łączeniu poświadczeń leżą w gestii organizacji przyjmującej (np. instytucji kształcenia i szkolenia, pracodawców itp.) zgodnie z jej praktykami i powinny wspierać cele i potrzeby osoby uczącej się. Kumulowanie mikropoświadczeń nie stanowi automatycznego uprawnienia do kwalifikacji, tytułu lub stopnia. Decyzje takie są podejmowane przez organy lub instytucje regionalne i krajowe zgodnie z procesami przyznawania;

i) „ocena" oznacza proces lub metodę stosowane do oceny, pomiaru i ostatecznie opisu efektów uczenia się uzyskanych przez osoby w środowisku formalnym, pozaformalnym lub nieformalnym. Oceny dokonuje organizator lub inny uznany organizator oceny.

**Definicja i standardowe europejskie elementy opisu mikropoświadczenia**

6. Zaleca się państwom członkowskim przyjęcie i promowanie stosowania:

a) definicji mikropoświadczeń określonej w pkt 5 lit. a);

b) standardowych europejskich elementów opisu mikropoświadczenia (opisanych w załączniku I), w tym następujących elementów obowiązkowych:

i) identyfikacja osoby uczącej się;

ii) tytuł mikropoświadczenia;

([21]) „Kształcenie mieszane" w ramach kształcenia i szkolenia formalnego to termin opisujący sytuację, w której szkoła, edukator lub osoba ucząca się stosują więcej niż jedno podejście do procesu uczenia się.

([22]) Definicja opiera się na zaleceniu Rady z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, Dz.U. C 398 z 22.12.2012, s. 1.

([23]) Definicja pochodzi z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/817 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiającego „Erasmus+": unijny program na rzecz kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1288/2013, Dz.U. L 189 z 28.5.2021, s. 1.

([24]) Definicja pochodzi z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/817 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiającego „Erasmus+": unijny program na rzecz kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1288/2013, Dz.U. L 189 z 28.5.2021, s. 1.

iii) państwo(-wa)/region(y) organu wydającego;

iv) organ(y) przyznający(-ce);

v) data wydania;

vi) efekty uczenia się;

vii) nominalny nakład pracy potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się (w miarę możliwości zgodnie z europejskim systemem transferu i akumulacji punktów – ECTS);

viii) w stosownym przypadku poziom (i w stosownym przypadku cykl) danej aktywności edukacyjnej prowadzącej do uzyskania mikropoświadczenia (europejskie ramy kwalifikacji, ramy kwalifikacji dla europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego);

ix) rodzaj oceny;

x) forma uczestnictwa w działaniu edukacyjnym;

xi) metoda zapewniania jakości zastosowana jako podstawa mikropoświadczenia;

c) europejskich zasad opracowywania i wydawania mikropoświadczeń (opisanych w załączniku II).

**Tworzenie ekosystemu mikropoświadczeń**

7. Zaleca się państwom członkowskim, by w stosownym przypadku ułatwiały bieżące i nowe prace nad tworzeniem mikropoświadczeń w środowisku uczenia się formalnego, w tym poprzez:

a) wspieranie instytucji szkolnictwa wyższego w badaniach nad rolą mikropoświadczeń w oferowaniu możliwości uczenia się różnym osobom uczącym się, w szczególności przez poszerzanie atrakcyjnej, dostępnej, inkluzywnej i zorientowanej na osobę uczącą się oferty działań w zakresie uczenia się przez całe życie, w tym w stosownym przypadku za pomocą działań sojuszy Uniwersytetów Europejskich ([25]);

b) wspieranie instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego oraz innych organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego w badaniach nad rolą mikropoświadczeń w ustawicznym kształceniu i szkoleniu zawodowym i wspieraniu podnoszenia i zmiany kwalifikacji osób dorosłych, w tym w stosownym przypadku za pomocą działań centrów doskonałości zawodowej VET;

c) rozważenie zapewnienia finansowania publicznego – stosownie do uwarunkowań krajowych – na opracowanie i realizację niewielkich działań z zakresu kształcenia i szkolenia prowadzących do uzyskania mikropoświadczeń na wszystkich poziomach kształcenia i szkolenia, przy uwzględnieniu autonomii instytucjonalnej zapewniającej różnorodność i kreatywność.

8. Zaleca się państwom członkowskim, by w stosownym przypadku wspierały bieżące i nowe prace nad tworzeniem mikropoświadczeń w środowisku uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w tym poprzez:

a) wspieranie opracowywania i wydawania mikropoświadczeń przez organizatorów innych niż ci, o których mowa w pkt 7 (do organizatorów tych mogą należeć: przedsiębiorstwa, partnerzy społeczni, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, władze lokalne, ośrodki kultury, stowarzyszenia zawodowe, organizacje badawczo-innowacyjne oraz podmioty prywatne), w tym promowanie różnorodności źródeł finansowania;

b) w stosownym przypadku promowanie tworzenia mikropoświadczeń opracowywanych i uzgadnianych przez przedstawicieli pracodawców i pracowników w drodze dialogu społecznego;

c) rozważenie dostosowania procedur uznawania dotychczasowych efektów uczenia się oraz walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego w celu umożliwienia przyznawania mikropoświadczeń.

9. Zachęca się państwa członkowskie, by w stosownym przypadku wspierały jakość i przejrzystość mikropoświadczeń, w tym poprzez:

a) stosowanie, dostosowywanie i rozwijanie mechanizmów zapewniania jakości dla mikropoświadczeń wydawanych przez różnego rodzaju organizatorów, w miarę możliwości z wykorzystaniem istniejących mechanizmów (zob. załącznik 2);

([25]) Dz.U. C 221 z 10.6.2021, s. 14.

b) wspieranie stosowania systemów gromadzenia informacji o umiejętnościach do celów analizy potrzeb rynku pracy i zmian demograficznych, tak aby można było określić zapotrzebowanie na stworzenie lub aktualizację mikropoświadczeń;

c) zachęcanie organizatorów do publikowania katalogów oferowanych przez nich mikropoświadczeń, w tym w stosownym przypadku ich polityki uznawania mikropoświadczeń wydawanych przez innych organizatorów;

d) włączenie mikropoświadczeń do krajowych ram i systemów kwalifikacji. Decyzje o włączeniu mikropoświadczeń do ram lub systemów regionalnych i krajowych podejmują organy lub instytucje krajowe zgodnie z uwarunkowaniami krajowymi.

10. Zachęca się państwa członkowskie, by w stosownym przypadku promowały i wspierały skuteczne eksperymenty, współpracę, zarządzanie i partnerstwa między:

i) instytucjami kształcenia i szkolenia;

ii) partnerami społecznymi;

iii) pracodawcami i branżą;

iv) organizacjami badawczo-innowacyjnymi;

v) organizacjami społeczeństwa obywatelskiego;

vi) służbami zatrudnienia i włączenia społecznego; oraz

vii) organami lokalnymi, regionalnymi i krajowymi.

Eksperymenty, współpraca, zarządzanie i partnerstwo są ważne dla identyfikacji zapotrzebowania na mikropoświadczenia, dla współtworzenia i aktualizacji mikropoświadczeń oraz dla oceny ich wpływu na podnoszenie i zmianę kwalifikacji, uczenie się przez całe życie i rozwój kariery.

**Wykorzystywanie potencjału mikropoświadczeń**

11. Zaleca się państwom członkowskim, by w stosownym przypadku włączały mikropoświadczenia zarówno do systemów kształcenia i szkolenia, jak i do polityki na rzecz umiejętności, w tym poprzez:

a) zachęcanie do tego, by w krajowych katalogach z ofertą możliwości kształcenia i szkolenia uwzględniana była oferta kształcenia i szkolenia prowadząca do uzyskania mikropoświadczeń;

b) w stosownym przypadku wykorzystywanie mikropoświadczeń do poprawy dostępu do kształcenia i szkolenia dla wszystkich osób uczących się, w tym grup defaworyzowanych i słabszych (takich jak osoby z niepełnosprawnościami, seniorzy, osoby o niskich kwalifikacjach/umiejętnościach, mniejszości, osoby ze środowisk migracyjnych, uchodźcy oraz osoby o mniejszych szansach ze względów geograficznych lub z powodu niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej);

c) w stosownym przypadku wykorzystywanie mikropoświadczeń do wspierania elastycznych ścieżek uczenia się i przechodzenia z etapu kształcenia średniego II stopnia lub kształcenia i szkolenia zawodowego do etapu kształcenia wyższego i edukacji dorosłych;

d) w stosownym przypadku stosowanie mikropoświadczeń, które można włączyć do programów studiów lub którymi można uzupełnić takie programy;

e) stosowanie mikropoświadczeń jako kolejnego sposobu doskonalenia podstawowych i zaawansowanych umiejętności i kompetencji cyfrowych szerszej grupy osób uczących się, zgodnie z planem działania w dziedzinie edukacji cyfrowej i z planem działania na rzecz „Europejskiego filaru praw socjalnych”;

f) stosowanie mikropoświadczeń do wspierania rozwoju uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju w ramach wdrażania na szczeblu krajowym zalecenia Rady w sprawie uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju;

g) promowanie stosowania mikropoświadczeń przez instytucje kształcenia i szkolenia oraz innych organizatorów – we współpracy z ich ekosystemem wiedzy i innowacji – w celu zwiększania adekwatności i potencjalnego pozytywnego wpływu mikropoświadczeń na gospodarkę na szczeblu lokalnym i regionalnym;

h) promowanie zrozumiałości i stosowania mikropoświadczeń poprzez doskonalenie zawodowe nauczycieli i trenerów, osób świadczących usługi poradnictwa (np. w kontekście akademii nauczycielskich Erasmus+), a także pracowników akademickich, naukowców i innych stosownych pracowników;

i) promowanie stosowania mikropoświadczeń do szybkiego przekładania najnowszych wyników badań na możliwości uczenia się, a tym samym zwiększanie synergii między europejskim obszarem edukacji a europejską przestrzenią badawczą;

j) zbadanie możliwości stosowania mikropoświadczeń w europejskim obszarze edukacji w celu przełamywania stereotypów związanych z płcią oraz innych dyskryminujących stereotypów wiążących się z wyborem studiów i funkcjonujących w praktykach i materiałach edukacyjnych.

12. Zaleca się państwom członkowskim, by w stosownym przypadku włączały mikropoświadczenia do polityk zatrudnienia i aktywnych polityk rynku pracy (tj. usług służących zatrudnieniu, wsparcia szkoleniowego i zachęt do podejmowania pracy), w tym poprzez:

a) stosowanie mikropoświadczeń w stosownym przypadku do:

i) rozwiązywania problemu niedopasowania umiejętności i wąskich gardeł w konkretnych sektorach gospodarki i regionach; oraz

ii) podnoszenia i zmiany kwalifikacji pracowników z myślą o umiejętnościach i miejscach pracy, na które jest zapotrzebowanie na rynku pracy, zwłaszcza w kontekście transformacji ekologiczno-cyfrowej;

b) włączanie szkoleń prowadzących do uzyskania mikropoświadczeń do uznawanych możliwości szkoleniowych, które mogą wiązać się z indywidualnymi rachunkami szkoleniowymi, o ile takie istnieją, i z innymi systemami wsparcia szkoleniowego;

c) promowanie stosowania mikropoświadczeń jako sposobu aktualizacji i podnoszenia umiejętności osób samozatrudnionych i pracowników zatrudnionych w niestandardowych formach, w tym osób pracujących za pośrednictwem platform i MŚP;

d) zbadanie możliwości stosowania mikropoświadczeń w ukierunkowanych inicjatywach mających wspierać i motywować grupy defaworyzowane i słabsze (takie jak osoby otrzymujące dochód minimalny, osoby z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotni i osoby o niskich kwalifikacjach) do powrotu na rynek pracy lub kontynuowania zatrudnienia;

e) zbadanie roli mikropoświadczeń w systemach wdrażania wzmocnionej gwarancji dla młodzieży w celu wspierania osób młodych, w tym w zakresie szkoleń przygotowawczych i dobrej jakościowo oferty dalszego kształcenia lub szkolenia;

f) zbadanie roli mikropoświadczeń we wdrażaniu na szczeblu krajowym zalecenia w sprawie skutecznego aktywnego wspierania zatrudnienia w następstwie kryzysu związanego z COVID-19 (EASE);

g) zbadanie możliwości stosowania mikropoświadczeń w celu wspierania rozwoju zawodowego pracowników i wypełniania obowiązkowych wymogów podnoszenia i zmiany kwalifikacji w niektórych zawodach i rodzajach pracy (np. w odniesieniu do licencji, wymaganych szkoleń i zezwoleń).

13. Zaleca się państwom członkowskim, by w stosownym przypadku zachęcały europejską sieć krajowych ośrodków informacji i krajowe ośrodki ds. uznawalności akademickiej i informacji (sieci ENIC-NARIC) lub odpowiednie organy do opracowania w stosownym przypadku przejrzystych procedur uznawania mikropoświadczeń wydawanych przez różnego rodzaju organizatorów i by wspierały je w tym względzie. Powinno się to odbywać we współpracy ze stosownymi interesariuszami, o których mowa w pkt 10, w tym poprzez zbadanie wykonalności automatycznego uznawania mikropoświadczeń ([26]).

14. Zaleca się państwom członkowskim, by w stosownym przypadku dopilnowały włączania informacji i porad na temat identyfikacji i wyboru mikropoświadczeń do usług poradnictwa w zakresie uczenia się przez całe życie. Dotyczy to usług poradnictwa w biurach karier instytucji szkolnictwa wyższego, publicznych służbach zatrudnienia, prywatnych służbach zatrudnienia, służbach socjalnych oraz innych usług poradnictwa (zatrudnienie, kariera, kształcenie i szkolenie, coaching). Włączanie poradnictwa na temat mikropoświadczeń do tych usług powinno służyć potrzebom wszystkich osób uczących się, w tym osób defaworyzowanych i słabszych.

15. Zaleca się państwom członkowskim, by w stosownym przypadku:

a) określiły środki wdrażania niniejszego zalecenia, opierając się na stosownych istniejących krajowych rozwiązaniach i ramach finansowych. Może to obejmować powiązania z indywidualnymi rachunkami szkoleniowymi, o ile istnieją (z należytym uwzględnieniem odpowiedzialności i autonomii organizacji kształcenia, szkolenia i rynku pracy w kontekście krajowym);

([26]) Zgodnie z definicją z zalecenia Rady z dnia 26 listopada 2018 r. w sprawie propagowania automatycznego wzajemnego uznawania kwalifikacji uzyskanych w ramach kształcenia i szkolenia na poziomie wyższym i średnim II stopnia oraz efektów uczenia się osiągniętych w okresach nauki za granicą, Dz.U. C 444 z 10.12.2018, s. 1.

b) jak najlepiej wykorzystały fundusze i instrumenty unijne, by wesprzeć niezbędne reformy, począwszy od ram wspomagających po opracowanie i stosowanie mikropoświadczeń.

**Wsparcie ze strony Komisji**

Rada z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji, by z należytym poszanowaniem pomocniczości i uwarunkowań krajowych i w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi:

16. rozwinąć i dostosować, w stosownym przypadku, istniejące narzędzia i usługi unijne w celu wsparcia opracowywania mikropoświadczeń przez wszelkiego rodzaju organizatorów, w tym poprzez:

    a) wsparcie opracowania wytycznych na temat sprzyjania przejrzystości i wykorzystywania bieżących instrumentów unijnych i bolońskich w dziedzinie szkolnictwa wyższego do wewnętrznego i zewnętrznego zapewniania jakości mikropoświadczeń;

    b) zbadanie sposobów dostosowania przewodnika dla użytkowników europejskiego systemu transferu i akumulacji punktów w szkolnictwie wyższym w celu uwzględnienia mikropoświadczeń;

    c) zbadanie sposobów dostosowania i rozwoju narzędzi unijnych dotyczących umiejętności i kwalifikacji w celu włączenia mikropoświadczeń do systemów kształcenia i szkolenia zawodowego;

    d) promowanie roli sieci ENIC-NARIC i innych odpowiednich organów w uznawaniu mikropoświadczeń do celów dalszej nauki lub zatrudnienia, w tym poprzez opracowanie wskazówek i szkoleń;

    e) wspieranie usystematyzowanej dyskusji nad możliwością uwzględnienia mikropoświadczeń w krajowych ramach kwalifikacji;

    f) zbadanie możliwości rozwoju inicjatywy na rzecz europejskiej karty studenta, by umożliwić studentom bezpieczne udostępnianie innym instytucjom kształcenia i szkolenia efektów mikropoświadczeń uzyskanych podczas studiów za granicą.

17. wspierać współpracę między państwami członkowskimi i interesariuszami, w tym poprzez:

    a) wspieranie dzielenia się informacjami przez organy regionalne i krajowe o stosownych regionalnych i krajowych inicjatywach politycznych i o dowodach ich oddziaływania, z jak najlepszym wykorzystaniem strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na rzecz europejskiego obszaru edukacji i w szerszej perspektywie;

    b) promowanie europejskiej współpracy w zakresie zapewniania jakości mikropoświadczeń, a tym samym budowanie wzajemnego zaufania;

    c) zachęcanie do eksperymentowania z mikropoświadczeniami i do ich stosowania przez instytucje szkolnictwa wyższego oraz instytucje kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym sojusze Uniwersytetów Europejskich i centra doskonałości kształcenia i szkolenia zawodowego w celu promowania mikropoświadczeń i zachęcania szerszej społeczności edukacyjnej do ich stosowania;

    d) w stosownym przypadku promowanie zaangażowania w kwestię mikropoświadczeń w akademiach nauczycielskich Erasmus+ i w ramach innych organizatorów kształcenia i szkolenia nauczycieli w celu zaspokajania zapotrzebowania nauczycieli na doskonalenie zawodowe;

    e) zbadanie zaangażowania w kwestię mikropoświadczeń przez partnerów społecznych, pracodawców i branżę, w tym w ramach paktu na rzecz umiejętności i powiązanych inicjatyw współpracy, takich jak plan działania na rzecz współpracy sektorowej w zakresie umiejętności, wzmocniony europejski sojusz na rzecz przygotowania zawodowego oraz koalicja na rzecz umiejętności cyfrowych i zatrudnienia;

    f) wspieranie współpracy i wymiany najlepszych praktyk między publicznymi służbami zatrudnienia i pracodawcami w zakresie stosowania mikropoświadczeń w celu wspierania zatrudnialności w kontekście sieci publicznych służb zatrudnienia;

    g) ułatwianie projektów współpracy między partnerami społecznymi oraz instytucjami kształcenia i szkolenia w zakresie sposobów stosowania i wdrażania mikropoświadczeń w celu zaspokajania zapotrzebowania na umiejętności na poziomie europejskim, krajowym, lokalnym i regionalnym oraz w różnych sektorach.

18. wspierać techniczne wdrażanie zalecenia poprzez zbadanie dalszego rozwoju platformy Europass w celu zapewnienia w stosownym przypadku:

    a) informacji o możliwościach uczenia się prowadzących do uzyskania mikropoświadczeń oraz o organizatorach stosujących europejskie podejście do mikropoświadczeń;

b) wsparcia dla uwierzytelniania mikropoświadczeń za pomocą europejskich poświadczeń cyfrowych w dziedzinie uczenia się;

c) wsparcia dla możliwości przenoszenia, kumulowania, interoperacyjności, wymiany i udostępniania informacji o mikropoświadczeniach z wykorzystaniem otwartego standardu europejskiego określającego wspólny format mikropoświadczeń.

19. wspierać dalsze badania nad:

i) upowszechnianiem europejskiego podejścia do mikropoświadczeń, w tym ich stosowania przez organizatorów kształcenia i szkolenia, pracodawców i partnerów społecznych;

ii) szczególnymi efektami i korzyściami dla osób uczących się;

iii) ich wartością dodaną w porównaniu z pełnymi programami studiów lub kwalifikacjami i w uzupełnieniu do nich; oraz

iv) dalszymi dowodami na temat czynników zachęcających lub motywujących ludzi do podejmowania szkoleń.

20. Państwa członkowskie i Komisja powinny wspólnie pracować nad poprawą zakresu i adekwatności bieżącego sposobu gromadzenia danych o mikropoświadczeniach na poziomie unijnym.

**Sprawozdawczość**

21. Zaleca się, by państwa członkowskie jak najszybciej wdrożyły niniejsze zalecenie. Są one proszone o poinformowanie Komisji do grudnia 2023 r. o stosownych środkach, które zostaną podjęte na odpowiednim szczeblu z myślą o wsparciu celów niniejszego rozporządzenia.

22. Komisja jest proszona o monitorowanie postępów we wdrażaniu niniejszego zalecenia za pomocą odpowiednich unijnych ram monitorowania i sprawozdawczości – bez nakładania dodatkowych obciążeń na państwa członkowskie, we współpracy z nimi i po konsultacjach z interesariuszami – oraz o przedstawienie Radzie sprawozdania w ciągu pięciu lat od daty przyjęcia przez nią zalecenia.

Sporządzono w Luksemburgu dnia 16 czerwca 2022 r.

*W imieniu Rady*
*Przewodniczący*
O. DUSSOPT

*ZAŁĄCZNIK I*

**Standardowe europejskie elementy opisu mikropoświadczenia**

W niniejszym załączniku znajduje się wykaz wspólnych standardowych europejskich elementów opisu mikropoświadczenia zalecany jako środek wspierający ich wdrażanie ([1]).

| | |
|---|---|
| Elementy obowiązkowe: | Identyfikacja osoby uczącej się |
| | Tytuł mikropoświadczenia |
| | Państwo(-wa)/region(y) organu wydającego |
| | Organ(y) przyznający(-ce) |
| | Data wydania |
| | Efekty uczenia się |
| | Nominalny nakład pracy potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się (w miarę możliwości wyrażony w punktach ECTS) |
| | W stosownym przypadku poziom (i w stosownym przypadku cykl) danej aktywności edukacyjnej prowadzącej do uzyskania mikropoświadczenia (ERK, QF-EHEA) |
| | Rodzaj oceny |
| | Forma uczestnictwa w działaniu edukacyjnym |
| | Metoda zapewniania jakości stosowana jako podstawa mikropoświadczenia |
| W stosownym przypadku elementy fakultatywne (wykaz niewyczerpujący) | Warunki, które należy spełnić, aby uczestniczyć w działaniu edukacyjnym |
| | Nadzór i weryfikacja tożsamości podczas oceny (bez nadzoru i bez weryfikacji tożsamości, pod nadzorem bez weryfikacji tożsamości, pod nadzorem internetowym lub na miejscu z weryfikacją tożsamości) |
| | Uzyskany stopień |
| | Opcje integracji/kumulowania (mikropoświadczenie samodzielne, niezależne / mikropoświadczenie zintegrowane, możliwe do kumulowania z innym poświadczeniem) |
| | Dodatkowe informacje |

Te standardowe elementy zostaną włączone do europejskiego modelu danych ([2]) określającego wspólny format opisu mikropoświadczeń. Model danych będzie dostępny jako standard otwarty do wykorzystania w stosownym przypadku przez organizatorów oferujących mikropoświadczenia i może wesprzeć interoperacyjność oraz ułatwić wymianę danych o mikropoświadczeniach.

Komisja opracuje model danych na podstawie wspólnych standardowych elementów wymienionych powyżej. Komisja opracuje model danych zgodnie z:

i) konsultacjami prowadzonymi z państwami członkowskimi i interesariuszami;

ii) potrzebami użytkowników i postępem technologicznym;

iii) zmianami na rynkach pracy; oraz

iv) obowiązującymi podejściami do zapewniania kształcenia i szkolenia.

([1]) Stosowanie standardowych europejskich elementów opisu mikropoświadczeń nie oznacza ich formalnej walidacji ani uznania, ale jest jednym z ich kluczowych czynników.

([2]) Modele danych są graficznymi lub leksykalnymi reprezentacjami danych, określającymi ich właściwości, strukturę i wzajemne powiązania. Stosuje się je jako standardy otwarte, są wolne do użycia, przejrzyste i zbudowane na podstawie konsensusu.

Model danych ma wspierać spójność informacji i wykazywać wyraźną wartość dodaną. Model danych dla mikropoświadczeń będzie regulowany zgodnie z decyzją w sprawie Europass, w szczególności art. 6 ust. 1 lit. b) i d) i art. 6 ust. 2 lit. b), w których już wzywa się Komisję do opracowania, testowania i aktualizacji standardów otwartych.

*ZAŁĄCZNIK II*

**Europejskie zasady opracowywania i wydawania mikropoświadczeń**

Dziesięć przedstawionych poniżej zasad określa charakter mikropoświadczeń i wskazuje państwom członkowskim, organom publicznym i organizatorom sposób opracowywania i wydawania mikropoświadczeń i systemów mikropoświadczeń. Zasady te zwracają uwagę na kluczowe cechy europejskiego podejścia do mikropoświadczeń, które to cechy mogą przyczynić się do wiarygodności i jakości mikropoświadczeń. Zasady te są uniwersalne i mogą być stosowane odpowiednio w każdym obszarze lub sektorze.

| | | |
|---|---|---|
| **1** | **Jakość** | Mikropoświadczenia podlegają wewnętrznemu i zewnętrznemu zapewnianiu jakości przez system, który je wytwarza (np. kontekst kształcenia, szkolenia lub rynku pracy, w którym mikropoświadczenia są opracowywane i wydawane). Procesy zapewniania jakości muszą być dostosowane do celu, jasno udokumentowane i dostępne oraz odpowiadać na potrzeby i oczekiwania osób uczących się i interesariuszy.<br><br>**Organizatorzy**: zewnętrzne zapewnianie jakości opiera się przede wszystkim na ocenie organizatorów (a nie poszczególnych kursów) oraz skuteczności ich wewnętrznych procedur zapewniania jakości.<br>Organizatorzy powinni dopilnować, by wewnętrzne procedury zapewniania jakości obejmowały wszystkie następujące elementy:<br><br>— ogólna jakość samego mikropoświadczenia, w oparciu o normy, o których mowa poniżej;<br>— w stosownym przypadku jakość kursu prowadzącego do uzyskania mikropoświadczenia;<br>— informacje zwrotne od osób uczących się na temat aktywności edukacyjnej prowadzącej do uzyskania mikropoświadczenia; oraz<br>— informacje zwrotne od partnerów, w tym innych organizatorów i interesariuszy, na temat aktywności edukacyjnej prowadzącej do uzyskania mikropoświadczenia.<br><br>**Normy**: zewnętrzne zapewnianie jakości ma być prowadzone zgodnie z:<br><br>— w stosownym przypadku załącznikiem IV do zalecenia w sprawie europejskich ram kwalifikacji;<br>— w stosownym przypadku normami i wytycznymi dotyczącymi zapewniania jakości w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego;<br>— w stosownym przypadku europejskimi ramami zapewniania jakości (EQAVET) w kształceniu i szkoleniu zawodowym;<br>— w stosownym przypadku innymi instrumentami zapewniania jakości, w tym rejestrami i oznakowaniami, mającymi na celu budowanie publicznej wiarygodności mikropoświadczeń. |
| **2** | **Przejrzystość** | Mikropoświadczenia są mierzalne, porównywalne i zrozumiałe i stosownie do sytuacji zawierają jasne informacje na temat efektów uczenia się, nakładu pracy, treści, poziomu i oferty edukacyjnej.<br><br>**Nakład pracy**<br><br>— Instytucje szkolnictwa wyższego powinny w miarę możliwości stosować europejski system transferu i akumulacji punktów (ECTS) i przestrzegać zasad określonych w załączniku V do zalecenia w sprawie europejskich ram kwalifikacji w celu wykazania nominalnego nakładu pracy potrzebnego do osiągnięcia efektów uczenia się w ramach mikropoświadczenia.<br>— Organizatorzy, którzy nie stosują ECTS, mogą korzystać z innych systemów lub rodzajów informacji, które mogą skutecznie opisać efekty uczenia się i nakład pracy, zgodnie z zasadami określonymi w załączniku V do zalecenia w sprawie europejskich ram kwalifikacji.<br><br>**Ramy/systemy kwalifikacji**<br><br>— Mikropoświadczenia można włączyć do krajowych ram/systemów kwalifikacji, stosownie do sytuacji i zgodnie z krajowymi priorytetami i decyzjami. Krajowe ramy/systemy kwalifikacji zawierają odniesienia do europejskich ram kwalifikacji, a w przypadku kwalifikacji uzyskiwanych w ramach kształcenia na poziomie wyższym dokonywana jest samocertyfikacja do ram kwalifikacji dla europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego, co może dodatkowo wspierać przejrzystość i wiarygodność mikropoświadczeń. |

| | | |
|---|---|---|
| | | **Informacje na temat oferty mikropoświadczeń**<br><br>Systemy mikropoświadczeń powinny dostarczać przejrzystych i jasnych informacji w celu wspierania systemów poradnictwa dla osób uczących się, zgodnie z praktykami krajowymi i potrzebami interesariuszy:<br><br>— Informacje o organizatorach mikropoświadczeń są w miarę możliwości publikowane w stosownych istniejących rejestrach. Organizatorzy szkolnictwa wyższego (i inni stosowni organizatorzy) powinni być w miarę możliwości uwzględniani w bazie danych wyników zewnętrznego zapewniania jakości (DEQAR), na podstawie zapewniania jakości zgodnie z normami i wytycznymi dla zapewniania jakości w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego (ESG);<br>— Informacje na temat możliwości uczenia się prowadzących do uzyskania mikropoświadczeń powinny być dostępne i łatwo wymieniane za pośrednictwem odpowiednich platform, w tym Europass. |
| **3** | **Adekwatność** | Mikropoświadczenia powinny być opracowywane i wydawane jako odrębne, ukierunkowane rezultaty uczenia się, a możliwości uczenia się prowadzące do ich uzyskania mają być w razie potrzeby aktualizowane, aby zaspokoić zidentyfikowane potrzeby edukacyjne.<br>Zachęca się do współpracy organizacje kształcenia i szkolenia, pracodawców, partnerów społecznych, innych organizatorów i użytkowników mikropoświadczeń, aby zwiększać adekwatność mikropoświadczeń do rynku pracy. |
| **4** | **Ważna ocena** | Efekty uczenia się w ramach mikropoświadczeń ocenia się na podstawie przejrzystych kryteriów. |
| **5** | **Ścieżki uczenia się** | Mikropoświadczenia są opracowywane i wydawane w celu wspierania elastyczności ścieżek uczenia się, w tym możliwości walidacji, uznawania i „kumulowania" mikropoświadczeń z różnych systemów.<br><br>**Możliwość kumulowania**<br><br>Mikropoświadczenia są opracowywane jako modułowe, tak aby można było dodawać inne mikropoświadczenia w celu tworzenia większych poświadczeń. Decyzje o „kumulowaniu" poświadczeń leżą w gestii organizacji przyjmującej (np. instytucji kształcenia i szkolenia, pracodawców itp.) zgodnie z ich praktykami i powinny wspierać cele i potrzeby osoby uczącej się. Kumulowanie mikropoświadczeń nie stanowi automatycznego uprawnienia do kwalifikacji, tytułu lub stopnia. Decyzje takie są podejmowane przez organy lub instytucje regionalne i krajowe zgodnie z procesami przyznawania;<br><br>**Walidacja uczenia się pozaformalnego i nieformalnego**<br><br>Uzyskanie mikropoświadczeń jest możliwe po ocenie efektów uczenia się uzyskanych albo w ramach konkretnego kursu prowadzącego do uzyskania mikropoświadczenia, albo na podstawie oceny efektów uczenia się wynikających z uczenia się pozaformalnego i nieformalnego. |
| **6** | **Uznawanie** | Mikropoświadczenia mają wyraźną wartość sygnalizującą efekty uczenia się dla mniejszych modułów uczenia się. Uznawanie toruje drogę szerszej ofercie takich aktywności edukacyjnych w porównywalny sposób w całej UE.<br><br>Mikropoświadczenia są w miarę możliwości uznawane przez właściwe organy do celów akademickich, szkoleniowych lub zatrudnieniowych na podstawie informacji przedstawionych zgodnie ze standardowymi europejskimi elementami opisu (załącznik I) i zasadami opracowywania i wydawania mikropoświadczeń (załącznik II).<br><br>Jeżeli mikropoświadczenia są wydawane przez organizatorów kształcenia formalnego, są one uznawane w miarę możliwości na podstawie standardowych procedur uznawania stosowanych przy uznawaniu kwalifikacji zagranicznych i okresów nauki za granicą.<br><br>Nie wpływa to na prawo właściwych organów do określania procedur uznawania lub do weryfikowania autentyczności dokumentów. |
| **7** | **Przenośność** | Mikropoświadczenia są własnością posiadacza poświadczenia (osoby uczącej się) i mogą być przez niego łatwo przechowywane i udostępniane, w tym za pomocą bezpiecznych portfeli cyfrowych (np. Europass), zgodnie z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych. Infrastruktura do przechowywania danych opiera się na standardach otwartych i modelach danych. Zapewnia to interoperacyjność i bezproblemową wymianę danych oraz pozwala na sprawne sprawdzanie ich autentyczności |

| | | |
|---|---|---|
| **8** | **Zorientowanie na osobę uczącą się** | Mikropoświadczenia są opracowane, aby zaspokoić potrzeby docelowej grupy osób uczących się. Osoby uczące się są zaangażowane w wewnętrzne i zewnętrzne procesy zapewniania jakości, a otrzymane od nich informacje zwrotne są uwzględniane w ramach ciągłego doskonalenia mikropoświadczeń. |
| **9** | **Autentyczność** | Mikropoświadczenia zawierają informacje wystarczające do sprawdzenia tożsamości posiadacza poświadczenia (osoby uczącej się), tożsamości prawnej organu wydającego, daty i miejsca wydania mikropoświadczenia. |
| **10** | **Informacje i poradnictwo** | Informacje i porady na temat mikropoświadczeń powinny być włączone do usług poradnictwa w zakresie uczenia się przez całe życie i powinny w sposób inkluzywny docierać do jak najszerszych grup osób uczących się, wspierając kształcenie, szkolenie i wybór kariery zawodowej. |